

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

§. 3. De Reliquijs Sanctorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

R. ad 1. Jam acceperunt omne premium essentialè, quod consistit in visione intuitiva Dei C. Ant. accidentalè, ad quod spectat etiam invocari ab hominibus, exaudiri preces à Deo, gloria corporis suo tempore &c. N. Ant. & Conf. Ad 2. licet nunc nihil amplius mereri possint pro se, & multò minus pro nobis, meriti tamen sunt in vita pro se, & sic aliquo modo pro nobis, quatenus nempe per merita sua facti sunt Deo valde chari, & consequenter valde potentes in suis intercessionibus pro nobis. Ad 3. Nos illos Sanctos, quos pro certis personis, certis in necessitatibus, morbis &c. invocamus, religiosè quidem invocamus, non tamen latreviticè, ut faciebant Gentiles, sed cultu minore, scilicet dulciæ & hyperdulciæ. Cur autem certos Sanctos in certis casibus imploremus præ alijs, indè fit, quia vel floruerunt specialiter in aliqua virtute, vel plura in certo membro, vel certo cruciatuum genere, pro Deo passi sunt, vel quia experienciâ didicimus, certos Sanctos in quibusdam necessitatibus sæpius à Deo opem impetrâsse, quàm alios, uti S. Sebastianum & S. Rochum in

morbis pestiferis, S. Antoniatum in rebus deperditis &c. Ad 4. hæretica est protèrvia dubitare, an sint in eorum natura, quos Universalis colit Ecclesia. Vita aliquorum Sanctorum historiam fabulis quibusdam fuisse nonnunquam corruptam, & quædam Acta esse apocrypha fatemur, sed indè non sequitur, ejusmodi homines vel omnino nunquam fuisse, vel non esse Sanctos, Ecclesia non definit veritatem historie, sed sanctitatem hominum. Inter Legendas faciendum est discrimen: aliqua ab Ecclesia sunt approbata vel tolerata: alia sunt rejecta & non approbata: hæ nullius sunt auctoritatis, bene tamen illa. Ad 5. Experientia etiam docet oppositum, in morbis, periculis &c. sæpe manifestum auxilium à Sanctis & per Sanctos esse impetratum. Deinde nunquid etiam Adversarij sæpe frustra invocant sua fidei alumnos in hac vita existentes? Nunquid frustra sæpe invocant Deum ipsum? an propterea hæc invocatio non est licita, vel omittenda? Sæpe non exaudimur, quia malè petimus, vel quia, quod petimus, non prodesse nobis novit Deus, & Sancti.

§. III.

De Reliquijs Sanctorum.

30. Sciendum 1. *Reliquiarum* nomine intelligi non solum corpora Sanctorum, vel eorum partes, sed etiam vestes, baculos, rosaria, & alia, eorum usu vel attractu sacrata, uti sunt instru-

menta Martyrij, puta cruces, fuses &c. imò & sepulchra &c. Crux, in qua Christus pependit, ejusque particula spectant ad Reliquias, ceteræ verò cruces pertinent ad Imagines sacras.

tas. Unde venerari decet particulas Crucis Christi, etiam si non habeant formam crucis; cruces vero, quae coluntur tanquam imagines Crucis Christi, colendae amplius non sunt, postquam perdidissent formam crucis.

31. Sc. 2. Questionem esse, an & quo modo liceat venerari Reliquias factas. Marcionistae olim, Eunomius, & Vigilantius, pridem damnati haeretici, dicebant, corporibus Sanctorum non alium honorem & cultum competere, quam sepulchrum. Ijs egregiam tulerunt operam Diocletianus tyrannus & Julianus Apostata Imperatores, nuper vero Calvinistae, qui gentiliū more & prorsus inhumano debacchati sunt in SS. Reliquias praesertim in Gallia, ubi ossa SS. Irenaei, Hilarii, & Martini effusa cremarunt, & pulverem in profluentem projecerunt. Minus quidem sacras Reliquias tractant Lutherani, docentes, corpora vel ossa Sanctorum non irreverenter tractanda; cum prioribus tamen ijs denegant omnem cultum religiosum, cujusmodi juxta Gerardum de morte §. 97. est 1. illa populo religiose veneranda monstrare. 2. Eadem spectantibus osculanda offerre. 3. Coram illis genua flectere, vel proci dere. 4. Peregrinationes ad eorum loca instituire. 5. Arbitrari, quod ibi preces citius exaudiantur. 6. Putare, quod illorum cultus aliquid faciat ad impetrandam à DEO gratiam & remissionem peccatorum. 7. Reliquias decorare candelis accensis, serico, aliisque ornamentis. 8. Eas ad majorem juramentorum religionem adhibere. 9. Portare in collo ex devotio-

ne & fiducia ad DEUM & Sanctos. 10. Imponere languentibus & Defunctis impetrandae opis causam.

Sc. 3. Cultum rei sacrae competentem, adeoque religiosum, dividi in absolutum & respectivum. *Absolutus* est, quo quis alterum honorat propter excellentiam ipsi intrinsicam; & hic cultus non alteri nisi creaturae rationali exhiberi potest. *Respectivus*, quo quis alterum honorat non propter excellentiam in ipso residentem, sed propter respectum, quem habet ad aliquid aliud; & hie cultus potest exhiberi etiam rebus inanimatis. Sic imagines colimus propter prototypon, sive propter id, quod representant, Reliquias SS. propter personas v. g. Christum, B. Virginem, vel alios Sanctos, quorum usu vel tactu nobilitatae sunt, adeoque non quasi physice ac in se ipsis essent res sanctae, sed moraliter, & in affirmatione hominum propter Sanctos, à quibus sunt, vel quos respiciunt. Unde

Dicendum. Sacras Reliquias venerari licet & decet, & quidem cultu religioso. Intellige *respectivo*, ut primum explicavimus. Posterius membrum indiget solum explicatione. Res sacra colenda est cultu sacro seu religioso: sed Reliquiae sunt res sacrae, scilicet moraliter, quia sunt sacrae usu vel tactu Christi aut Sanctorum; ergo colendae sunt cultu religioso. Prius membrum

Prob. 1. ex Scriptura. Deus ipse jubet nos honorare loca & res sanctas. Sic ad Moysen dixit: *Solve calcamentum de pedibus tuis: locus*

locus enim, in quo stas, terra sancta est. Exod. 3. Sic Angelus ad Josue: Solve calcamentum de pedibus tuis: locus enim, in quo stas, sanctus est. Jos. 5. Adorate scabellum pedum ejus. Pl. 98 hoc est, arcam Testamenti, quæ per scabellum hoc intelligitur 1. Paral. 28. Item DEUS ipse varijs miraculis honoravit corpora & reliquias Sanctorum: ergo & nobis licet decetque venerari. A. P. DEUS ipse sepelivit corpus Moysis, Deut. 34. Christus miraculose sanavit mulierem hamorrhoidalem, postquam hæc tetigit *FIMBRIAM VESTIMENTI* ejus. Luc. 8. *Umbra* Sancti Petri sanabat infirmitates. Act. 5. *Sudaria & semicinctia* S. Pauli deferebantur ad ægros, & convalescebant. Act. 19. Taceo innumera miracula, quæ extra Scripturam S. referuntur à SS. PP. Augustino, Gregorio Turonensi, alijsque Scriptoribus tam veteribus, quam recentibus, in quibus passim occurrant prodigia, quæ contigerunt & hodie dum contingunt ad sepulchra Sanctorum, ad Reliquias sacras, ubi prodigiosa beneficia indies obtingunt religiosè ac devotè eas venerantibus.

Probat 2. ex Traditione Apostolica, & perpetua Ecclesiæ praxi. De utraque apertè testantur SS. Patres & Historici; ab ipsis enim Ecclesiæ primordijs usque ad nostram ætatem sepulchra & corpora Sanctorum in tanto honore habita fuisse legimus, ut etiam templa & altaria DEO in honorem & memoriam eorum erecta fuerint. S. Clemens Apostolorum coetaneus l. 6. Conf. Apost. c. 30. ait:

Eorum, qui in Deo vivunt, nec Reliquia sine honore manent. S. Anacle- tus, quartus à D. Petro Papa, ep. 7. *Secunda sedes* (templum) apud Alexandriam *B. PETRI NOMINE* à Marco discipulo ejus atque Evangelista *CONSECRATA* est. S. Ignatij Martyris ossa Antiochiæ Romanam honoris ergo translata esse meminit Niceph. l. 3. hist. c. 19. Euseb. Emiff. homil. de Blandina interrogat: *Ubi sunt, qui dicunt, venerationem sacris Martyrum deferendam non esse corporibus?* S. Chrylost. homil. 40. in SS. Juventium & Maximum: *Sepe eos invisamus, capsulam attingamus, magnaque fide Reliquias eorum contingamus, ut inde benedictionem aliquam assequamur.* S. Aug. ep. 103. *Reliquias B. Martyris Stephani, quas non ignorat Sanctitas vestra (sicut & nos fecimus) quam convenienter honorare debeatis.* Lege l. 22. c. 8. de Civit. S. Hieron. ep. 11. ad Riparium docet, *Christianos solum Deum adorare, sed Martyres & Reliquias eorum venerari, quorum honor ad Dominum redundat, qui dixit: qui vos suscipit, me suscipit.* Videatur idem fuse contra Vigilantium, & ep. 53. ad Riparium.

Prob. 3. ex ratione. Lumen naturale dicat, honestum & æquum esse venerari id, quod fuit organum ad opera bona & virtutes exercendas, instrumentum Dei ad paranda miracula, destinatum ad perennem aliquando in cælo gloriam: sed tale quid sunt corpora & ossa Sanctorum. Item venerari id, quod in nobis excitat pietatem,

stimulat ad varias virtutes patientiæ, charitatis, castitatis, fortitudinis &c. sed hoc efficiunt in nobis visa sepulchra, instrumenta passionis, & Reliquiæ Sanctorum: ergo. Huc facit dictum S. Ambrosii serm. 92. in festo SS. Naz. & Celli. *Honoro itaque corpus, quod Christum honoravit in gladio, quod cum Christo regnabit in cælo.*

34. Ob. 1. Deus sepeliendo corpus Moysis abscondit ipsemet, ne illud venerentur Judæi: ergo Deus non vult nos venerari Reliquias. 2. Jubet idem Deus sepeliri corpora mortua Eccl. 38. *Fili in mortuum produc lacrymas, & secundum judicium contege corpus illius:* ergo alius ipsis honor deferri non debet; præsertim cum turpe sit & ignominiosum mortuis, si eorum corpora extra sepulchrum sinantur publicè computrescere. 3. Christus reprehendit Pharisæos, quod ornaverint sepulchra Sanctorum: *Va vobis, qui edificatis sepulchra Prophetarum, & ornatis monumenta justorum* Mat. 22.

R. ad 1. Trans. Ant. N. Conf. Deus honoravit corpus Moysis, quod ipse sepeliverit, & sic docuit, corpora Sanctorum honorari posse; & ideo rectè honorantur ab Ecclesia, eò quod nunc nullum sit amplius idololatriæ periculum, quale fuerat apud Judæos, qui corpus Moysis, si scivissent ejus tumulum, facillè adorassent tanquam Idolum, exemplo Gentilium inducti, inter quos diu vivebant in Ægypto. Ad 2. ibi est sermo de Sepultura statim post obitum, quam Catholici non negant viris sanctis; eò quod cor-

R. P. Pichler Theol. Polemica.

pora recens mortua tetrum exhalent fœtorem, & propter sanie horrore spectantibus, ac ignominia forent Sanctis: at postquam exesa, & ab omni fœditate purgata, ac insuper pretiosè ornata sunt, rectè exponuntur hominum oculis; idque Sanctis gloriosum, & spectantibus utile est, eò quod excitetur eorum memoria, & horum imitandi studium. Ad 3. Christus reprehendit Pharisæos, partim propter hypocrisim, quia isto externo cultu contenti internas animæ virtutes negligebant, volentes tamen pro valde probis haberi; partim propter crudele eorum mores, quia non Prophetas, quorum sepulchra ornabant rectè, sed potiùs eorum occisores imitabantur infidias struendo vitæ Christi & Sanctorum.

Ob. 2. Plurimæ fraudes contingunt, & adhuc possunt contingere circa Reliquias: ergo earum cultus, utpote tot imposturis obnoxius, DEO non placet. A. constat ab experientia, quæ compertum est, à Catholicis Reliquiarum loco sæpe honorata esse ossa latronum, membra brutorum, vel alias res minimè sacras. Sic Geneveses deprehenderunt fuisse pumicem, quod Catholici priùs colebant ut cerebrum S. Petri. Constat. Eadem Reliquiæ monstrantur in diversis locis, ut corpus S. Dionysij Areop. Parisijs & Ratisbonæ. Tot particula Crucis Christi hinc inde asservari dicuntur, ut, si omnes colligerentur, integram navem onerariam replerent &c.

R. 1. Retorq. argum. plurimæ fraudes contigerunt, & adhuc possunt con-

U u u tin-

gere apud Sectarios circa natales filiorum, ita ut multi filij ex adulterio nati supponantur à matribus, qui postea honorantur tanquam legitimi: ergo nullus. Prædicans honorari debet tanquam proles legitima; quia certum non est, an non sit spurius. Hinc R. 2. etiam si aliquoties quedam forsitan Reliquia fuerint supposititia, & absolute adhuc esse possint, vel ex malitia, vel ex infirmitate & ignorantia hominum, minimè tamen sequitur, omnes Reliquias debere esse suspectas, sua veneratione privandas & rejiciendas, etiam ubi nulla est ratio dubitandi de earum legitimitate. Adde, quòd fideles formaliter non errarent, si bona fide, & ex ignorantia venerarentur Reliquias supposititias & falsas, nec minùs in his coleretur ille Sanctus, cujus esse creduntur. Quin propter bonam venerationem intentionem posset Deus ad intercessionem illius Sancti, quem honorare cupiunt, ijs varia beneficia concedere, imò & miracula patrare. Vel dici potest, quòd fideles colant Reliquias semper cum hac tacita conditione: si sit vera Reliquia. Quo supposito nunquam errarent: vel enim esset vera vel falsa? Si vera, non errant; si falsa, non colunt, quia non purificatur conditio. Accedit, quòd saltem post Concil. Lateran. & Trid. non ampliùs sit magnum periculum erroris, quia ab his statutum est, ne novæ Reliquia exponantur publicæ venerationi sine prævia Ecclesiasticæ Potestatis approbatione. Experientia de supposititijs Reliquijs non est frequens, si tamen aliquando fuerit. Dein nihil

obest juxta dicta. Illa de punice Genevensium, quam Gerardus adducit, probabiliter conficta est à Calvinistis ex odio SS. Reliquiarum. Ad Confirm. Quòd eadem corpora dicantur subinde in diversis asservari locis, indè sit, vel quòd in pluribus locis sit eorum pars, vel quòd sint plures Sancti ejusdem nominis, & per errorem, qui humanitus potest contingere, putetur esse corpus ejusdem Sancti, eò quòd documenta belli, incendij, vel temporum injurià perierint &c. Quòd dicitur de Crucis particulis, figmentum est. Dein idonei Scriptores dicunt, lignum Crucis novo prodigio non fuisse imminutum, licet plurimæ particulae in varias Christiani orbis partes pro solatio fidelium fuerint asportata.

Ob. 3. Crux Christo attulit dolorem & ignominiam: ergo potius est detestanda quàm honoranda ab ijs, qui diligunt Christum; quia utique impius vel stultus censeretur esse filius, qui honoraret patibulum, in quo ejus pater pependit. Confirmatur. Hostes Christi gaudebant de passione illius: sed qui colunt instrumenta passionis Christi, etiam videntur gaudere de passione illius: ergo. Adde, quòd S. Ambr. de obitu Theodosij dicat, gentilem esse errorem adorare lignum S. Crucis.

R. Crux attulit quidem Christo dolorem & ignominiam, majus tamen simul gaudium & gloriam ob devictum in cruce diabolum, ob exaltationem suam propter mortem crucis, quam innocens & volens sustinuit. Non dolor & ignominia Christi, quatenus ipsi

maia

mala erant, sed quatenus gloriosa, nobis verò utilia sunt, placent Catholicis. Unde paritas non est cum filio honorante patibulum, in quo ejus pater propter crimina, ac nolens, suspensus est. Ad Confirm. serè eadem est responsio. Nos compatimur Christo propter dolores, quatenus ipsum affligebant, gaudemus propter eosdem, quatenus Christo attulerunt gloriam, nobis redemptionem, & crucem tanquam trophæum statuimus. S. Ambrosius solum vult, errorem esse crucem adorare propter se, & sine respectu ad Christum, seu adorare *absolutè*, non *respectivè* propter Christum.

37. Dices. Si Crux est adoranda propter Christum, & ejus contactum, sequitur 1. Labia Judæ Christum osculantis, manum servi Christum percutientis &c. religiosè adoranda esse. 2. Etiam asinam, super quam sedens Christus Jerusalem ingressus est. R. N. utramque sequelam, primam quidem, quia os Judæ, manus Malchi & Judæorum, fuerunt quidem instrumenta passionis, sed activa, viva, & cum sce-

lere conjuncta, quæ si colerentur, censerentur coli ipsi homines scelerati. Alia longè instrumenta, & quidem innocentia, sunt crux, funes, clavi &c. *Actio* in passione Christi fuit scelerata, uti & instrumenta immediata actionis, veluti labia Judæ, manus percutientium &c. Econtra *passio* fuit sancta, & instrumenta immediata passionis, uti crux, spinæ &c. quæ quidem erant etiam instrumenta actionis, sed tantùm mediata & remota. Ad alteram sequelam pridem respondit S. Athanas. l. quæst. ad Antioch. q. 15. *Non per asinum Christus diabolum devicit & daemones, neque in eo salutem operatus est, sed in cruce.* Scilicet asina erat jumentum non specialiter electum à Christo ad peragendum Redemptionis negotium sicuti Crux. Dein per se ridiculum esset religiosè colere asinam. Denique Ecclesia, quæ optimè novit, quid colendum, & in quo suus Sponsus adorandus sit, nunquam venerari consuevit asinum, bene tamen instrumenta Passionis Christi.

S. IV.

De Imaginibus Sanctorum.

38. Sciendum 1. Nōmine *imaginis* intelligi similitudinem vel representationem alicujus, scilicet prototypi seu exemplaris sui. Alia est *naturalis*, quam scilicet producit natura: uti est facies relucens in speculo, parelij, crucis, vel alia phænomena in aère; imò

ipse homo ex natura sua est imago DEI, licet imperfecta. Alia est *artificialis*, quam nimirum ars efformat: uti sunt picturæ & sculpturæ representantes hominem v. g. vel Angelum, vel aliquid aliud. Quamvis imago sæpe ab optimis Scriptoribus confundatur cum Ido-

R. P. Pichler Theol. Polemicæ

Unu 2 10